

**HANDBOEK
DOUANE EN
INTERNATIONALE HANDEL**

Fiscale Handboeken

**HANDBOEK
DOUANE EN
INTERNATIONALE HANDEL**

Derde druk

**FERNAND RUTTEN
ANNE SERNEELS**

 intersentia
Antwerpen – Oxford

Handboek douane en internationale handel. Derde druk
Fernand Rutten en Anne Serneels

© 2005 Intersentia
Antwerpen – Oxford
<http://www.intersentia.be>

ISBN 90-5095-411-1
D/2005/7849/8
NUR 826

Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welke wijze ook, zonder de uitdrukkelijke voorafgaande toestemming van de uitgevers.

LIJST VAN AFKORTINGEN

AAM	arrival advise message
AAR	anticipated arrival record
APS	Algemeen Preferentieel Systeem
ATS	anticipated transit record
AVS	actieve veredeling met schorsingssysteem
AVT	actieve veredeling met terugbetalingssysteem
BOI	Bindende Oorsprongsinlichting
BTI	Bindende Tariefinlichtingen
BTW	belasting over de toegevoegde waarde
CDW	Communautair Douanewetboek
EEG	Europese Economische Gemeenschap
EGKS	Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal
EVA/EFTA	Europese Vrijhandels Associatie
FIFO	first in first out
GATT	Algemene Overeenkomst betreffende Tarieven en Handel
GN	Gecombineerde Nomenclatuur
GS	Geharmoniseerd Systeem inzake de omschrijving en codering van goederen
LRN	local reference number
MRN	movement reference number
NCF	notification crossing frontier
NCTS	New Computerised Transit System
RTO	ruimte voor tijdelijke opslag
TARIC	het geïntegreerde tarief van de Europese Gemeenschap
TIN	trader identification number
TIR-Overeenkomst	douaneovereenkomst inzake het internationale vervoer van goederen onder dekking van TIR-carnets
TVO	uitvoeringsbepalingen, toepassingsbepalingen
WCO	World Customs Organisation
WDO	Wereld Douane Organisatie
WTO	World Trade Organisation (Wereldhandelsorganisatie)

INHOUDSOPGAVE

LIJST VAN AFKORTINGEN	v
INLEIDING	1
1. INLEIDING DOUANERECHT	3
1.1. Algemeen	3
1.1.1. Vrijhandelszone	3
1.1.2. Tariefunie	4
1.1.3. Douane-unie	4
1.2. Wetgeving	5
1.3. Heffingen bij in- en uitvoer	7
1.3.1. EG-verdrag	8
1.3.2. Douanerechten	8
1.3.3. Landbouwheffingen	10
1.3.4. Anti-dumpingheffingen en compenserende heffingen	12
1.3.5. Nationale belastingen	13
1.4. Nationale wetgeving	14
1.5. Het Communautair Douanewetboek en de toe- lichtingen op het Communautair Douanewetboek ...	14
1.6. Toelichting titels en hoofdstukken CDW	15
1.6.1. Titel I. Algemene bepalingen	15
1.6.2. Titel II. Elementen welke ten grondslag liggen aan de toepassing van de rechten bij invoer en de rechten bij uitvoer en de andere maatregelen waaraan het goederenverkeer is onderworpen	16
1.6.3. Titel III. Bepalingen die op de in het douanegebied van de Gemeenschap binnengebrachte goederen van toepassing zijn tot deze een douanebestemming hebben gekregen	18
1.6.4. Titel IV. Douanebestemmingen	19
1.6.5. Titel V. Goederen die het douanegebied van de Gemeenschap verlaten	20
1.6.6. Titel VI. De begunstigde verrichtingen	20
1.6.7. Titel VII. Douaneschuld	21
1.6.8. Titel VIII. Beroep	22
1.6.9. Titel IX. Slotbepalingen	22

2.	BINNENBRENGEN / AANBRENGEN / TIJDELIJKE OPSLAG	23
2.1.	Algemeen	23
2.2.	Binnenbrengen in het douanegebied van de Gemeenschap	23
2.3.	Aanbrengen bij de douane	24
2.4.	Summiere aangifte	24
2.5.	Geven van een douanebestemming aan de goederen .	25
2.6.	Tijdelijke opslag	26
3.	DOUANEBESTEMMINGEN	27
3.1.	Inleiding	27
3.2.	Het Enig Document	27
3.3.	Douaneregelingen	28
3.3.1.	In het vrije verkeer brengen	30
3.3.2.	Douanevervoer	30
3.3.3.	Douane-entrepot	30
3.3.4.	Actieve veredeling	30
3.3.5.	Behandeling onder douanetoezicht	31
3.3.6.	Tijdelijke invoer	31
3.3.7.	Passieve veredeling	32
3.3.8.	Uitvoer	32
3.4.	Binnenbrengen van goederen in een vrije zone of in een vrij entrepot	33
3.5.	Wederuitvoer, vernietiging en afstaan aan de Schatkist	33
4.	DOUANESCHULD	35
4.1.	Inleiding	35
4.2.	Douaneschuld bij invoer	36
4.3.	Douaneschuld bij het op onregelmatige wijze binnenbrengen in de Gemeenschap	37
4.4.	Douaneschuld bij onttrekking aan het douanetoezicht	38
4.5.	Niet voldoen aan bepaalde verplichtingen of voorwaarden	39
4.6.	Samenloop ontstaan douaneschuld bij onttrekking aan het douanetoezicht en niet voldoen aan bepaalde verplichtingen of voorwaarden	40
4.7.	Douaneschuld bij verbruik of gebruik in een vrije zone of vrij entrepot	41
4.8.	Hoofdelijke verschuldigdheid	42
4.9.	Niet ontstaan van een douaneschuld	42

4.10.	Bijzondere bestemming van goederen	43
4.11.	Douaneschuld bij uitvoer	43
4.12.	Douaneschuld bij verboden goederen	43
4.13.	Plaats van ontstaan douaneschuld	44
4.14.	Douaneschuld bij preferentiële tariefbehandeling . . .	44
5.	DOUANETARIEF	47
5.1.	Inleiding	47
5.2.	Wettelijke basis en opbouw van het douanetarief	47
5.3.	Indelingsregels	48
5.3.1.	Indelingsregel 1	51
5.3.2.	Indelingsregel 2	51
5.3.3.	Indelingsregel 3	52
5.3.4.	Indelingsregel 4	52
5.3.5.	Indelingsregel 5	53
5.3.6.	Indelingsregel 6	53
5.4.	Bindende Tariefinlichting	53
5.5.	Gunstige tariefbehandeling	54
5.5.1.	Bijzondere bestemmingen	55
5.5.2.	Tariefcontingenten en tariefschorsing	55
6.	OORSPRONG VAN GOEDEREN	57
6.1.	Inleiding	57
6.1.1.	Belang van oorsprong	57
6.1.2.	Onderscheid met herkomst	57
6.1.3.	Onderscheid met het in het vrije verkeer brengen van goederen	58
6.1.4.	Onderscheid tussen niet-preferentiële en preferentiële oorsprong	58
6.2.	Niet-preferentiële oorsprong	59
6.2.1.	Definitie en toepassingsgebied	59
6.2.2.	Oorsprongscriteria	60
6.2.3.	Het certificaat van oorsprong	66
6.2.4.	Bindende Oorsprongsinlichting	66
6.3.	Preferentiële oorsprong	67
6.3.1.	Definitie	67
6.3.2.	Toepassingsgebied	67
6.3.3.	Oorsprongscriteria	70
6.3.4.	Bewijs van oorsprong	77
6.3.5.	Controle a posteriori	79
7.	DOUANEWAARDE	81
7.1.	Algemeen	81

7.2.	Historisch overzicht	81
7.2.1.	De Algemene Overeenkomst betreffende Tarieven en Handel	82
7.2.2.	De Brusselse waardedefinitie	82
7.2.3.	Artikel VII van het GATT-verdrag	82
7.2.4.	De EEG waardeverordening van 1980, het Communautair Douanewetboek	83
7.3.	De transactiewaarde	83
7.3.1.	Definitie	83
7.3.2.	Toepassingsgebied	84
7.3.3.	Elementen welke bij de prijs dienen te worden gevoegd	88
7.3.4.	Elementen welke uit de prijs dienen te worden gehaald	93
7.4.	De transactiewaarde van identieke goederen	96
7.4.1.	Definitie	96
7.4.2.	Toepassingsgebied	96
7.5.	De transactiewaarde van soortgelijke goederen	98
7.5.1.	Definitie	98
7.5.2.	Toepassingsgebied	98
7.6.	Douanewaarde op basis van de terugrekenmethode	99
7.6.1.	Definitie	99
7.6.2.	Toepassingsgebied	99
7.6.3.	Elementen welke uit de prijs dienen te worden gehaald	100
7.7.	De berekende waarde	101
7.7.1.	Definitie	101
7.7.2.	Toepassingsgebied	101
7.7.3.	Elementen welke dienen te worden toegevoegd	101
7.8.	De methode van de redelijke middelen	102
7.8.1.	Definitie	102
7.8.2.	Toepassingsgebied	103
7.9.	Aangifte van de douanewaarde	103
8.	DOUANEVERVOER	105
8.1.	Inleiding	105
8.2.	Werking van de regeling communautair douanevervoer	106
8.2.1.	Inleiding	106
8.2.2.	Samenspel van verschillende regelingen	106
8.2.3.	Communautair douanevervoer: standaard- procedure en vereenvoudigingen	109
8.2.4.	De standaardprocedure	110

8.2.5.	De vereenvoudigingen	117
8.3.	Het douanetoezicht op het gebruik van de douaneregeling douanevervoer	121
8.3.1.	Inleiding	121
8.3.2.	Zuivering van T-documenten (OTS-procedure)	122
8.3.3.	Formele niet-zuivering en onregelmatigheden	123
8.4.	Intern communautair douanevervoer	127
8.4.1.	Inleiding	127
8.4.2.	Vervoer binnen de EG over het grondgebied van een derde land	128
8.4.3.	Vervoer van en naar derdelandsgebieden	128
8.5.	Gemeenschappelijk douanevervoer	129
9.	DOUANE-ENTREPOT	131
9.1.	Definities	131
9.1.1.	Douane-entrepot	131
9.1.2.	Entreposeur en entrepositaris	132
9.1.3.	Invoergoederen	132
9.2.	Plaats van het douane-entrepot	133
9.2.1.	Principe	133
9.2.2.	Afwijking	133
9.3.	Kenmerken van een douane-entrepot	133
9.3.1.	Schorsing van rechten bij invoer	133
9.3.2.	Handelspolitieke maatregelen	133
9.3.3.	Detailhandelsverkoop	134
9.4.	Vergunning	134
9.4.1.	Algemeen	134
9.4.2.	Douane-entrepot in één lidstaat	135
9.4.3.	Douane-entrepot in meerdere lidstaten	136
9.5.	Zekerheid	136
9.6.	Welke goederen	137
9.7.	Plaatsing van goederen onder het stelsel	138
9.8.	Opslag van goederen	139
9.8.1.	Termijn	139
9.8.2.	Gezamenlijke opslag van communautaire en niet-communautaire goederen	139
9.8.3.	Vorraadadministratie	139
9.8.4.	Gebruikelijke behandelingen	142
9.8.5.	Tijdelijke uitslag uit het douane-entrepot	144
9.8.6.	Overbrengingen	144
9.9.	Aanzuivering van het stelsel	145
9.10.	Douanewaarde van goederen onder het stelsel van douane-entrepot	145

9.10.1.	Tijdstip waarop de douanewaarde wordt bepaald . . .	145
9.10.2.	Kosten voor opslag en bewaring in goede staat	145
9.10.3.	Gebruikelijke behandelingen	146
10.	ACTIEVE VEREDELING	147
10.1.	Algemeen	147
10.2.	Veredelingshandelingen	149
10.3.	Bijzonderheden bij actieve veredeling	149
10.3.1.	Equivalentieverkeer	149
10.3.2.	Voorafgaande uitvoer	150
10.3.3.	Driehoeksverkeer	151
10.4.	Aanvragen vergunning	151
10.4.1	Algemeen	151
10.4.2.	Voorwaarde verlenen vergunning	152
10.4.3.	Economische voorwaarden	153
10.5.	Verlenen van de vergunning	154
10.5.1.	Ingangsdatum en geldigheidsduur van de vergunning	154
10.5.2.	Termijn van wederuitvoer	155
10.5.3.	Eénmalige en doorlopende vergunning	155
10.5.4.	Zekerheid	156
10.6.	Plaatsen van de goederen onder de regeling	156
10.6.1.	Normale procedure	156
10.6.2.	Vereenvoudigde procedure	157
10.6.3.	Opgave invoergoederen	157
10.7.	Globalisatie	157
10.8.	Bijzonderheden systeem inzake schorsing	158
10.8.1.	Beëindiging systeem inzake schorsing	158
10.8.2.	In het vrije verkeer brengen	159
10.8.3.	Zuiveringsafrekening	159
10.9.	Bijzonderheden systeem inzake terugbetaling	160
10.9.1.	Beëindiging systeem inzake terugbetaling	160
10.9.2.	Verzoek om terugbetaling	161
10.10.	Compenserende interest	161
10.11.	Overbrengen van goederen	163
10.12.	Handelspolitieke maatregelen	164
10.12.1.	Actieve veredeling met terugbetalingssysteem	164
10.12.2.	Actieve veredeling onder schorsingssysteem	164
11.	BEHANDELING ONDER DOUANETOEZICHT . . .	165
11.1.	Algemeen	165
11.2.	Soorten goederen en bewerkingen waarvoor de regeling kan worden toegepast	166

11.3.	Plaatsing onder de regeling	166
11.3.1.	Voorwaarden	166
11.3.2.	Plaatsing onder de regeling	168
11.4.	Beëindiging van de regeling	168
12.	PASSIEVE VEREDELING	171
12.1.	Algemeen	171
12.2.	Soorten vrijstellingen bij passieve veredeling	171
12.3.	Verschuldigde rechten bij gedeeltelijke vrijstelling bij be- of verwerking	172
12.4.	Tijdelijk uitgevoerde goederen	174
12.5.	Resultaat van de veredeling	175
12.6.	Bijzonderheden bij passieve veredeling	176
12.6.1.	Uitwisselingsverkeer	177
12.6.2.	Voorafgaande invoer	177
12.6.3.	Driehoeksverkeer	178
12.6.4.	Actieve veredeling gevolgd door passieve veredeling	178
12.7.	Aanvraag vergunning	179
12.7.1.	Algemeen	179
12.7.2.	Voorwaarden voor het verlenen van een ver- gunning	180
12.7.3.	Eénmalige en doorlopende vergunningen	180
12.8.	Plaatsen onder de regeling	181
12.8.1.	De normale procedure	181
12.8.2.	De vereenvoudigde procedure	181
12.9.	Beëindigen van de regeling	182
12.10.	Globalisering van de aanzuivering	182
12.11.	Handelspolitieke maatregelen	182
12.11.1.	Handelspolitieke maatregelen bij het plaatsen onder de regeling	182
12.11.2.	Handelspolitieke maatregelen bij het in het vrije verkeer brengen	183
13.	BEGUNSTIGDE VERRICHTINGEN	185
13.1.	Vrijstellingen	185
13.1.1.	Algemeen	185
13.1.2.	Voorwaarden	186
13.2.	Terugkerende goederen	187
13.2.1.	Algemene regel	187
13.2.2.	Voorwaarden	187
13.2.3.	Uitzonderingen	188
13.2.4.	Vrijstellingsdrempel	188

13.2.5.	Producten van de zeevisserij en andere uit zee gewonnen producten	189
14.	ANTI-DUMPING	191
14.1.	Inleiding	191
14.1.1.	Historie	191
14.1.2.	Anti-dumping: de spilfunctie van de Europese Commissie	192
14.1.3.	De procedure in fases	193
14.1.4.	Schematische voorstelling	195
14.2.	Dumping	196
14.2.1.	De “normale waarde”	196
14.2.2.	De exportprijs	197
14.3.	Schade	198
14.3.1.	Prijsonderbieding	198
14.3.2.	Het soortgelijke product en de relevante markt	199
14.3.3.	Niet-markteconomieën	201
14.3.4.	Individuele behandeling	202
14.3.5.	Soorten maatregelen en werkingsduur	204
14.3.6.	Vormen van maatregelen	205
14.3.7.	Positie EG handelaren en importeurs	205
	FORMULIERENBOEK	209
	BIJLAGEN	245
1.	Europese sites	245
2.	Belgische sites	248
3.	Internationale sites	250
4.	Douanesites US	251
5.	Douanesites Nederland	251
6.	Zoekrobots (wetgeving)	251
7.	Zoekrobots (algemeen)	252
8.	Adressen in België en Luxemburg	252
9.	Adressen instanties Nederland	256
	TREFWOORDENREGISTER	263